

SLOVENSKI NAROD

Jutranja izdaja v Ljubljani:

vse leto . . . . . K 12—
 pol leta . . . . . " 6—
 četrt leta . . . . . " 3—
 na mesec . . . . . " 1-10

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
 Uredništvo: Knaflova ulica št. 5. (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zjutraj.

Posamezna številka 4 vinarje.

Inserati: 65 mm široka petiti vrsta 14 vin. Pri večkratni inserciji po dogovoru.
 Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

Jutranja izdaja po pošti za Avstro-Ogrsko:

vse leto . . . . . K 18—
 pol leta . . . . . " 9—
 četrt leta . . . . . " 4-50
 na mesec . . . . . " 1-60

Za inozemstvo celo leto . . . . . " 28—
 Upravništvo: Knaflova ulica 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Najnovejše vesti. — Brzobjavna in telefonska poročila „Slov. Narodu“.

Zborovanje nacionalno - politične komisije za češki deželni zbor.

G. — Praga, 5. oktobra. Včeraj popoldne ob 2. so se tukaj začele pod predsedstvom grofa Clam - Martinikoneference nacionalno - politične komisije za češki deželni zbor. Takoj se je pričelo z generalno debato, ki je trajala do pol 7. zvečer. Na obeh straneh je generalna debata bila prav zadovoljiva. Na koncu seje so izjavili poslanci obeh taborov, da so z večeršnjim koncem seje prav zadovoljni in da je ta tek in razvoj seje pokazal, da je poravnava mogoča. Od obeh strani se je v teku debate kazalo stremenje, kolikor mogoče mirno in objektivno govoriti in grof Thun je po končani seji izjavil, da če ostane situacija takšna, kakršna je dosedaj, je gotova sprava mogoča. Zlasti so se obnašali radikalni poslanci obeh taborov mirno. Generalna debata se bo danes nadaljevala in bo najbrže tudi že danes končana, narkar se takoj prične s specialno debato. O seji sami se izda oficijalen komunike, za katerega redakcija je izvoljen in sestavljen poseben redakcijski odsek, sestojec iz 7 članov pod predsedstvom grofa Clam - Martinika. Končna redakcija komunikeja je poverjena poslancu Baerenreitherju.

Moravski deželni zbor.

B. — Brno, 5. oktobra. Deželni glavar je otvoril večerajno sejo deželnega zbora ob 1/4 na 5. popoldne. Na dnevnem redu je bilo glasovanje o meritu nujnega predloga čeških poslancev glede nemških napadov na češke Sokole v Ihlavi, dne 31. julija. Nemški poslanci so se absentirali glasovanja in so dvorano zapustili. Vsi češki poslanci so glasovali za meritum in sicer tudi češki poslanci konservativnega veleosestva. Pri glasovanju pa se je izkazalo, da je za sklepčnost deželnega zbora navzočih premalo poslancev. Radi tega je bila seja zaključena.

Posledice slovenske klerikalne obstrukcije v štajerskem deželnem zboru.

F. — Dunaj, 5. oktobra. »Neue Freie Presse« piše o posledicah, ki jih bo imela obstrukcija slovenskih klerikalcev v štajerskem deželnem zboru za štajerske deželne finance. Bati se je, da bodo dolgovi štajerske dežele tako narasli, da nastopi za deželo ravno tako kritičen položaj, kakor na Češkem. Zlasti bo zaključnje zasedanja oviralo celo vrsto važnih gospodarskih akcij, kakor so zlasti železniške zadeve in pa regulacija učiteljskih plač, katerega oviranja so po zatrdilu »Neue Freie Presse« krivi edinole Slovenci.

Skupne ministrske konference.

F. — Dunaj, 5. oktobra. Skupne ministrske konference se začno zopet dne 6. oktobra. V njih se bo dogotvil ves material, ki se predloži oktobrskim delegacijam. Ogrski ministr-

ski predsednik grof Khuen - Hedervary in honvedski minister generalmajor Hasay sta že došla na Dunaj. Zlasti se bodo skupne ministrske konference pečale s celim kompleksom vojaških vprašanj, ter sklepale o tem, v kakih oblikah naj se predloži delegacijam nov brambeni zakon. Posebno pa se bo v teh konferencah razmotrivalo vprašanje dveletne vojaške službe in pa vprašanje zvišanja avstrijske mornarice. Za delegacije se pričakuje, da bodo ogrski opozicionaleci, na čelu jim grof Apponyi zopet stavili v njih stare ogrske zahteve za madžarizacijo ogrskih polkov. V avstrijskih delegacijskih krogih se radi tega že vnaprej zatrjuje, da bi te zahteve, če bi bile preostre in če bi Ogrri preveč zahtevali, bile povod za veliko krizo v delegacijah, ki bi najbrže tudi potem dolgo o tem razpravljale.

Sestanek delegatov v delegacije.

C. — Dunaj, 5. oktobra. Prihodnje dni se snidejo izvoljeni delegati avstrijske delegacije, da se posvetujejo zlasti o izvolitvi predsednika, katero mesto pripade letos nemu članu avstrijske poslanske zbornice. Nemci reklamirajo to mesto za se in se imenujeta kot kandidata za to mesto zlasti poslanca dr. Lechner ali dr. pl. Nitsche. Poljaki se zavzemajo zopet za to, da mora pripasti predsedniško mesto Poljakom in da mora biti vsled tega predsednik kak Poljak. Med Poljaki so nekateri za prof. Glombinskega, drugi za dvornega svetnika Germanna. Tudi dr. Kozłowski se imenuje za kandidata. Končno se odloči to vprašanje pri skupnem sestanku neposredno pred začetkom delegacijskih zasedanj.

K zasedanju delegacij.

F. — Dunaj, 5. oktobra. Delegacijam, ki prično zborovati prihodnji teden, bo predložen tudi osnutek novega vojaškega kazenskega procesa, da posamezni delegati dobe vpogled v novosti, ako tudi z zakonom kot takim nimajo delegacije nič opravka.

Schönaich ostane.

F. — Dunaj, 5. oktobra. »Neue Freie Presse« poroča, da v poučenih krogih dvomijo nad tem, da bi bilo stališče vojnega ministra Schönaicha omajano, tem manj, ker vživa veliko zaupanje cesarja.

Seja ogrske magnatske zbornice.

Z. — Budimpešta, 5. oktobra. Ogrska magnatska zbornica je imela včeraj sejo, v kateri je izvolila na njo pripadajoče število članov za delegacije.

Razprava o statutu za enotni klub čeških poslancev.

G. — Praga, 5. oktobra. Komite, kateremu je poverjena naloga, da izdela statute za skupni enotni klub čeških poslancev, je imel včeraj pod predsedstvom ex - ministra Pacaka sejo, v kateri se je končala debata o predloženem referatu. Ko bo redak-

cija statuta končno in definitivno končana, se predloži statut parlamentarni komisiji »Češkega svaza«, na kar pride cel elaborat pred generalno sejo vseh čeških poslancev, ki statut odobro. Včerajšnje seje so se udeležili poslanci Budvaj, dr. Drtina, dr. Hajn, Maštalka, dr. Stransky, pater Šramek in ex - minister Začek.

Čehinje reklamirajo za se — volilno pravico.

G. — Praga, 5. oktobra. Pred večerajšjo sejo nacionalno - politične komisije za češki deželni zbor, je prišla velika deputacija zastopnic čeških ženskih organizacij k načelnikom posameznih čeških poslanskih klubov, ter jim predložila peticijo, da naj se zavzamejo za uvedbo aktivne in pasivne volilne pravice žensk za češki deželni zbor. Poslanci so v svojih odgovorih poudarjali deputaciji težkoče, ki se stavijo tej zahtevi nasproti v sedanjih razmerah.

Belgijska kraljeva dvojica na Dunaju.

F. — Dunaj, 5. oktobra. Včeraj se je vršil v dvornem gradu gala-diner na čast belgijski kraljevi dvojici. Cesar jima je napisal jako presrečno ter naznanil, da se bo 27. infanterijski polk, ki je v Ljubljani, imenoval odslej naprej »Kralj Albreht belgijski«. Belgijski kralj se je zahvalil cesarju za presrečne besede ter poudarjal spoštovanje, ki ga čuti do častiljivega starostarstva evropskih vladarjev. Opoldne se je vršil dejener pri prestolonasledniku Fran Ferdinandu na čast belgijskima gostoma. Dopolodne je belgijski kralj posetil zunanjeje ministra grofa Aehrenthala, popoldne pa je obiskal lovsko razstavo.

Vladni komisar v Poštorni na delu.

G. — Poštorna, 5. oktobra. V Poštorni je tamošnji vladni komisar, ki vodi občinske posle, ker je bil občinski odbor razpuščen, uvedel nemški uradni jezik, ter dal odstraniti celo češko - nemške napise in jih nadomestiti s samonemškimi.

Spopadi med turškimi in bolgarskimi vojaki.

B. — Sofija, 5. oktobra. Semkaj so došle vesti, da so vojaki turške obmejne posadke Vatak Kuka blizu Kirdjaka 30. septembra streljali na neko bolgarsko vojaško patroljo in ustrelili enega bolgarskega vojaka. Vojaška oblastva celo zadevo preiskujejo.

Razmerje med Avstrijo in Italijo.

M. — Berlin, 5. oktobra. Bivši italijanski minister in sedanji poslanec Feraris je imel razgovor s korespondentom »Berliner Tagblatt«, ter je na vprašanje, ali veruje v turško - rumunsko vojaško konvencijo, odgovoril: »To se ve, to je popolnoma naravno in če bi ta pogodba tudi na papirju ne obstajala, bi bila dejansko itak opravičena in bi se tudi udeleževala.« Na vprašanje, kako sodi o vstopu Turčije v trozvezo, je

odgovoril Feraris, da je pri sedanjem političnem položaju jako malo verjetno, da bi se tak vstop izvršil. Na vprašanje, za kako smatra sedanje razmerje med Italijo in Avstrijo, je Feraris odgovoril, da se mu zdi, da je vsled tega, ker se je Balkan pomiril in ker niti Italija, niti Avstrija ne boste vplivali nasproti medsebojnemu interesom na Balkanu, za nekaj časa vendarle precej zadovoljivo. O ministrskem sestanku v Turinu se je izrazil jako skeptično. Avstrija namreč navzlic ozki zvezi z Italijo, vedno znova utrjuje in pošilja vojaštvo na italijansko mejo in k Jadranskem morju, ter s tem razdira ono naklonjenost, ki bi bila v Italiji napram Avstriji tako potrebna. — Na vprašanje, kaj misli o italijanski univerzi v Trstu, je poudarjal Feraris, da Italijani zelo žele ugodno in končno rešitev tega vprašanja, ker pomenja to novo poročstvo resnega prijateljstva med Italijo in Avstrijo.

Morilecema bankirja Kischa na sledu.

G. — Praga, 5. oktobra. Kakor smo že v večernem listu poročali, se je praški policiji posrečilo, dognati, kdo sta morilec bankirja Kischa. Morilec sta 33letni natakard Rudolf Hauser iz Inomosta in 31letni Josip Heff iz Amstetna. Oba sta bila pred 4 in pol leti, namreč leta 1905 obsojena radi tatvine na 4 in polletno ječo, katero kazen sta prestala v kaznilnici v Garstenu. Tamkaj sta se najbrže o umoru in napadu na bankirja natančno dogovorila. Sedaj je policija dobila slike obeh in različni ljudje so spoznali iz slik morilca, zlasti pa gospa Novakova iz Karlina, pri kateri je Hauser stanoval. Policija je takoj pričela velikansko in mrzlično preiskavo za sledovi morilcev, ter se predvsem obrnila na posamezne policijske urade, ter dala teu signalisment. Nato se je javila kaznilnica v Garstenu, ki je praški policiji doposlala slike obeh osumljencev in pa daktiloskopične odtiske obeh zločincev. Na podlagi teh daktiloskopičnih odtiskov je mogla policija dognati popolnoma sigurno, da je Hauser morilec bankirja Kischa. Pri preiskovanju bankirjevega stanovanja je našla namreč policija en eksemplar »Prager Abendblatt«, na katerem se je nahajala krvava pega in na tej pegi se je našel tudi odtisk prstov. S primerjanjem obeh odtiskov, namreč tega na časopisu in onega od kaznilnice v Garstenu je doposlana, se je identiteta popolnoma natančno dognala, ker je odtisk prsta na časopisu tudi popolnoma identičen z odtiskom prsta na vpslanih odtiskih Hauserjevih prstov iz Garstena. Policija je še tekom popoldneva z mrzlično naglico poizvedovala po celi Pragi za morilcema, ter končno prišla do sklepa, da sta oba morilca že včeraj pobegnila iz Prage v Lince. Takoj nato so se odredili vsi potrebni koraki glede poizvedeb v Lincu, vsi ti koraki pa dosedaj še niso privedli do nikakega uspeha.

Razne prevode

iz nemščine v slovenščino
cirkularjev, pisem in drugih tiskovih
oskrbi come v tej stroki izvešba
radnik.

Naslov v upravištva „Slov.
Naroda“

Prešernove slike

prodaja in pošilja po poštnem povzetju
Iv. Bonač v Ljubljani.

Cena slike 3 kron. 2073

Ustanovljena leta 1882.

23

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrirana zadruga z omejenim jamstvom

v lastnem zadrugnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti št. 18

je imela koncem leta 1909 denarnega prometa . . . . . K 83.116.121-11
upravnega premoženja . . . . . K 20.775.510-50

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2%

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica
sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim pro-
metom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad . . . . . K 20.000.000

Posojuje na zemljišča po 5 1/2%, z 1 1/2% na amortizacije ali pa po
5 1/2%, brez amortizacije, na menice po 6%.

Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

URADNE URE: vsak dan od 8.—12. in od 3.—4. izven nedelj
in praznikov.

Telefon št. 185.

Poštna hranilnica račun št. 828.405.

„Trgovsko-obrtna banka v Ljubljani“

registrirana zadruga z omejenim jamstvom

Uradni prostori: Selenburgova ulica št. 7, nasproti glavne pošte.

Sprejema vloge na knjižice ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga
po 4 1/2%; rentni davek plačuje zadruga sama. — Sprejema vloge na tekoči
račun; na zahtevo dobi stranka čekovno knjižico. — Daje posojila na
najrazličnejše načine. — **Navnetam menjalnica:** zamenja tuj denar,
prodaja vsakovrstne vrednostne papirje, srečke itd. Nakazila v Ameriko.
— **Ekompirta** trgovske menice. — Preskrbuje vnovčenje menic, nakaznic,
dokumentov itd. na vsa tu- in inozemska tržišča. — Izdaja nakaznice.

Vsa pojasnila se dobe bodisi ustmeno ali pismeno v zadrugni
pisarni. 10

Uradne ure vsak dan dopoldne od 9. do 12., popoldne od 3. do 5.

Usojam si vljudno opozoriti, da sem prevzel 9

glavno zastopstvo „Prve Češke“ življenske zavarovalnice,
najcenejši zavod na kontinentu.

Nadalje opozarjam, da preskrbujem kulantno

vsakovrstna posojila in kredite

kakor: trgovske, stavbne, hipotekarne, uradniške in menične kredite

Leo Franke, Ljubljana, Kongresni trg 6, I. nadstr.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI.

Stritarjeva ulica šte. 2.

priporoča promese na ————— Zrebanje —————
Dunajske komunalne srečke à K 18' ————— 2. novembra. ————— Glavni dobitek K 300.000.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje po čistih 4 1/2%

Dolžnost

vsakega Slovenca je,
da sklene zavarovalno
pogodbo bodisi za
življenje, ali pa proti
požaru le pri slovenski
banki »SLAVIJA«.

Podpirajmo torej
domač slovenski za-
vod, da more nalogo,
ki si jo je stavil, iz-
polniti v najširšem ob-
segu.

„SLAVIJA“ vzajemno zavarovalna banka v Pragi je največji slovanski zavarovalni zavod v Avstriji.

∴ Ogromni rezervni fond K 48.812.787 — jamči za popolno varnost. ∴

- Banka „SLAVIJA“ ima posebno ugodne in prikladne načine za zavarovanje življenja.
- Banka „SLAVIJA“ razpolaga z najcenejšimi ceniki za preskrbljenje za starost, za slučaj smrti roditeljev, za doto otrokom.
- Banka „SLAVIJA“ razdeljuje ves čist dobiček svojim članom.
- Banka „SLAVIJA“ je res slovenska zavarovalnica z vseskozi slovensko-narodno upravo.
- Banka „SLAVIJA“ gmotno podpira narodna društva, organizacije in prispeva k narodnim dobrodelnim namenom.
- Banka „SLAVIJA“ stremi za izboljšanjem in osamosvojitvijo narodnega gospodarstva.

Vsa pojasnila daje drage volje 1

generalni zastop banko „Slavije“ v Ljubljani.

Zaplenjeni

∴ Največji, najvarnejši
slovenski denarni zavod.

Mestna hranilnica ljubljanska LJUBLJANA, Prešernova ulica šte. 3.

∴ Največji, najvarnejši
slovenski denarni zavod.

Denarni promet do 31. decembra 1909 nad 518 milijonov kron.

Obstoječih vlog nad 38 milijonov kron.

Za varnost vložnega denarja jamči zraven
rezervnega zaklada še mestna občina
ljubljska z vsem premoženjem in z vso
svojo močjo. Izguba vložnega denarja je
nemogoča, ker je po pravilih te hranilnice,
potrjenih po c. kr. deželni vladi, izključeno
vsaka spekulacija z vloženim denarjem.
Vloge se sprejemajo vsak dan in se obrestujejo
po 4 1/2% brez odbitka; nevzdržane obresti se
pripisujejo vsakega pol leta h kapitalu. Sprejema

Rezervni zaklad nad 1 milijon kron.

vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov
denar.

Posojila na zemljišča po 5% obresti in proti
amortizaciji po najmanj 1/4% na leto. Daje po-
sojila na menice in vrednostne papirje.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače
hranilnice, v podpiranje slovenskih trgovcev
in obrtnikov pa kreditno društvo. 4